

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
 EGÉSZ ÉVRE . 16.- K | FÉL ÉVRE 8.- K
 NEGYED ÉVRE 4.- K

FŐSZERKESZTŐ :
 DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
 BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 TELEFON 108-00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Kié lesz a földgáz? *

Amióta az angolok nagy csöndben, de véglegesen visszaléptek a földgáz értékesítésétől s a szindikátus magyar része magára maradt, a földgáz értékesítésére irányuló akció ismét elcsöndesedett, még az eddiginél is nagyobb homályba burkolódott.

Az érthetetlen nagy titkolózás mellett is kiszivárgott azonban annyi, hogy a szindikátus megfogatókzva ugyan, de március hó 1-én benyújtja ajánlatát a magas pénzügyminisztériumhoz.

Beavattottak azt is tudni vélik, hogy az állam ez ajánlatra csak mintegy három hónap múlva adhatja meg feleletét s így a földgáz értékesítése körüli bizonytalanságnak hamarabb, mint június eleje körül nem lehet vége.

A szindikátus együtt maradt tagjai ajánlatának döntő jelentőséget, az angolok nélkül, alig lehet tulajdonítani. Az angolok adták volna az alapításhoz szükséges tőke 60 %-át.

A szindikátus az angolok nélkül nem rendelkezik azzal a tőkével, amely a földgáz országos értékesítésére szükséges. Ajánlata véleményünk szerint csak kisebb koncesszió megszerzésére irányulhat, tehát ettől az ajánlattól hiába is várja a közvélemény a földgáz értékesítésének megvalósítását.

Közben azonban a magyar városok részéről a földgáz megszerzésére ismét figyelmet érdemlő lépés történt.

Február hó 20-án ült össze a városházán a városok országos kongresszusa által a földgáz értékesítése ügyében kiküldött bizottság. E bizottság hosszú tanácskozás után arra a megállapodásra jutott, hogy:

1. előterjesztést tesz a pénzügyminiszternek a vezetéknek a kincstár költségén való megépítésére;
 2. a földgáz hasznosítása tárgyában kormánybiztos kiküldését kéri;

3. végül kéri a pénzügyminisztert, hogy az amerikai szakértők véleményét hozza nyilvánosságra. Nézzük először ezt az utolsó pontot.

Utalnunk kell itt *A Bányia* mult évi 41 számára, amelynek vezető cikke követelte először az amerikai szakértők véleményének nyilvánosságra való hozását.

Ez a vélemény, most már kétségtelen, közel 600.000 koronájába került az államnak. Erről a szakértői véleményről, dacára az indokolatlan titkolózásnak, máris kiderült annyi, hogy az állam céljaira teljesen

hasznavehetetlen. Arra a kérdésre, hogy el lehet-e vezetni Budapestre a gázt, az amerikai szakértő több mint négy hónapi itt tartózkodás után sem ért rá megfelelni.

Pedig az államot és mindazokat, akik a földgáz országos kihasználását sürgetik, ez a kérdés érdekelte volna leginkább.

Illetékes tényezők azzal indokolták az amerikai szakértők meghívását, hogy a mi szakértőink nem érthetnek olyan hosszú csövezeték számításához. Egy kicsit furcsa aztán, hogy az amerikai szakértők éppen a 400 kilométeres csövezeték megépítésére nem tettek számításokat. A szakértőktől kibocsátott kérdőívekből pedig egész határozottsággal arra lehet következtetni, hogy szándékoztak ezt a számítást is elkészíteni.

A hosszú négy hónap alatt erre nem jutott-e idejük, vagy pedig ezt más okok miatt mellőzték, arra csak a szindikátus tudna felelni?

De kérdezzük, mire való volt hát akkor az amerikai szakértők tanulmányozását ellenőrző bizottság, ha a drága szakértőktől éppen arra nem tudott 1000 korona napidijért és fejedelmi ellátásért feleletet kapni, amire az államnak éppen a legnagyobb szüksége volt?

Igy boszulja meg az magát, hogy az ellenőrző bizottságból éppen a magyar *sakférfiakat* hagyták ki.

Különbön nincsen mit sirnunk amiatt, hogy az amerikai szakértők nem számították ki nekünk a 400 kilométeres vezeték költségeit, mert hiszen *Bánki Dónát* számításai után nyilvánvaló, hogy az amerikai nagy vezetékek mind hibásan vannak méretezve. Ha számították volna a fővezeték az amerikai szakértők, reportjuk csak egy újabb tévedéssel lett volna teljesebb.

A *Bányia* mult évi 35 számában már megmondta az amerikai szakértőkről a véleményét. Megelégedéssel, de őszinte sajnálattal kell megállapítani, hogy aggodalma teljesen indokolt volt.

Az amerikai szakértőktől nem tudtuk meg, amit akartunk.

Végre talán a pénzügyi kormány tanácsadói is be fogják látni, hogy nem volt egy cseppet sem okos dolog, de még hazafias sem, hogy a magyar szakértők mellőzését ajánlották, vagy mesterkedték ki felsőbb helyen.

Az amerikai szakértők véleményével a külföldi tőke bizalmát hitték fölkelthetni az illetékes tényezők.

Bekövetkezett, hogy a szakvélemény után, amely a gázmezőre minden óvatossága mellett is kedvező, éppen az angolok annyira óhajtott tőkéje húzódott vissza az üzlettől.

*) Készséggel adjuk ki ezt az előkelő helyről érkezett cikket, amely becses és egyben elismerő viszhangja mindannak, amit eddig lapunkban a földgáz értékesítéséről közöltünk. Szerk.

Az amerikai szakértők véleményének legtipikusabb része, amelyben egy furcsa szerződés-tervezettel egy busás haszonra vágyó társaságot akartak az állam, mint monopóliumtulajdonos és a fogyasztóközönség közé beékelni

A trösztök és üzleti kizsákmányolás hazájának szakértőitől hogyan is várhattak az illetékes körök egyebet?

Ezért volt igaza *A Bányá-nak*, amikor ellenőrző szakértőket kért hazai szakemberekből.

Ezért helyes a városok képviselőinek kívánsága, amely után hisszük, hogy nem fogják hermetice elzárni a közvélemény elől az amerikai szakvéleményt.

Nézzük most a javaslat 2. pontját

„A gáz értékesítése körüli akcióban az a szomorú és feltűnő, hogy nem tudja senki, kicsoda intézi? Az egyedül hivatott fórum, a pénzügyminisztérium bányászati ügyosztálya, nincs sehol. Akinek a neve ma a fölösleges nagy titkolódzás mellett a gázakció körül felbukkan, azok vagy *üzletfelhajtók*, vagy a szindikátus emberei, így tehát a közvéleménynek *felelőtlenek!*”

Ezt mondta *A Bányá* múlt évi október 12-iki számában. A viszonyok helyes megítélését bizonyítja a városok képviselőinek a kormánybiztos kiküldésére irányuló kívánsága. A gázakció fontossága egyenesen megköveteli ennek a kívánságnak teljesítését.

Egy odavaló egyént kell állítani a gázakció élére, aki pártatlan szakértőkre támaszkodva, tisztába hozza végre a gázkérdésnek technikai és gazdasági lehetőségeit; aki tanácsot és támogatást adjon a pénzügyi kormányznak az értékesítés kérdésében

Aki viselje a felelősséget az akcióért és épen e felelőség és magasabb államgazdasági és közjóléti szempontokra támaszkodva, erős kézzel tépje szét azokat a kicsinyes magánérdekekből táplálkozó intrikákat, amelyek eddig minden sikeresnek ígérkező lépésnek gáncsot vetettek.

Erre különben az illetékes tényezőknek maguktól is rá kellett volna jönniök.

Azzal a tanácstalansággal és tervtelenséggel, amely a gázügy körül ma uralkodik, ezt a nagyfontosságú gazdasági kérdést dülőre vinni még egy olyan zseniális pénzügyi kormányznak sem lehet

A fölterjesztés első pontjára az a nézetünk, hogy ha a gáz értékesítése másként meg nem valósítható, az államnak meg kell találnia a módot a vezeték megépítésére. Az azon részletkérdés, hogy az állam maga épít-e házilag, vagy pedig kiadja vállalkozóknak. Az állami házi kezelés mindig, vagy legalább is rendszerint költségesebb, mint a vállalati munka.

Egészen természeteszerű, hogy először *Erdélyben* kell teremteni kultur feltételeket és ipart a gáz kihasználásával. De pusztán Erdélynek kívánni a gázt, amikor azzal országos feladatokat meg lehet oldani, igazán tulzó lokálpatriótizmus

Az országos kihasználást, természetesen, lehet a helyi kihasználással kezdeni, sőt a helyi kihasználást

úgy kellene intézni, hogy az beleilleszkedjék az országos kihasználás tervébe.

Az apró koncessziókat, még ha indokoltak is, kerülni kell, mert azok megnehezítik a nagyarányú és országos jelentőségű fölhasználást.

Most az állam előtt két ajánlat van.

Az egyik a városoké, amelyek közvetlenül akarnak összeköttetésbe lépni az állammal, mint a monopólium tulajdonossal.

A másik ajánlat pedig a megfogyatkozott szindikátusé lesz és hiradás szerint március 1-én beérkezik az államhoz.

Figyelmetreméltó jelenség, hogy a szindikátus egyik legnagyobb bankja csak a napokban alapított egy földgázkeimiai tanulmányi társaságot, amely műtrágya gyártáshoz akarja megszerezni az államtól a földgázt.

Ez akar-e lenni a szindikátus újabb ajánlata, vagy pedig ez csak amolyan kisebb koncesszió akar lenni, rövidesen ki fog pattanni.

Az események a földgáz ügyben, amint látszik közelednek a döntő elhatározások megérleléséhez. Jobban mondva a földgáz értékesítését az államnak nem lehet már sokáig halasztani.

Ha nincsen az illetékes köröknek programja, a városok állásfoglalása után nem lehet sokáig halogatni a kormánybiztos kinevezését, aki egy szakbizottsággal majd elvégzi azt, amin négy év óta annyi jobb törekvés dacára hiába vajudott a pénzügyi kormány.

Az erdélyi földgázban fölhalmozott óriási energia mennyiség gazdaságos hasznosításának az országos kihasználás látszik legjobban megfelelni. Az erdélyi, vagy magán koncessziók útján való kihasználás történhetik a nagy, országos program előtt, de annak bele kell illeszkedni a nagy koncepcióju tervbe.

A pénzügyi kormány lassúsága már eddig is aggodalomra adott okot.

A gáz értékesítését halasztani nem lehet. Elég huzavonát, tehetetlenséget, intrikát láttunk már!

Most már az illetékes tényezőkön a sor, hogy döntésükkel a közérdek legteljesebb megóvása mellett a földgáz értékesítéséhez végre-valahára hozzájárassanak.

A monopóliumot a bányászkodási szabadság megszüntetésével jogosan csak azért szerezhette meg az állam, hogy a gázkincset egyesek el ne pazarolhassák, el ne aprózhassák, hanem hogy az nagy, nemzeti célt szolgáljon.

Ipart és kulturát kell teremteni a gáz elraktározott energiájából!

Minden mesterkedés ellenére is a földgáz értékesítése csak egy nagyfelfogású kulturális és gazdasági tervvel lehetséges, mert csak így sikerülhet.

Igy kereshet rajta a magánvállalkozás is, de hogy az egész rengeteg energiaforrás nem is a legcélszerűbben értékesítve csak egyeseknek használjon, az olyan megoldás ellen az ország közvéleményének és

Szivattyukat és mérlegeket

gyárt mint különlegességet és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

Árjegyzék ingyen
és bérmentve

Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130

fogyasztó közönségének a leghatározottabban tiltakoznia kell!

A gázt a nemzet filléreiből kutatták föl.

A magánvállalkozás vonakodott még a legkisebb kockázattól is, amikor a gáz még nem volt monopólium.

Kié lesz a földgáz?

Erre a kérdésre csakis azzal felelhetünk, hogy annak értékesítését nem merő magán érdekek kielégítésére, hanem magasabb kulturális, szociális és közjóléti elvek alapján szabad csak megoldani!

HAZAI HIREK.

Elszámolás. A selmecebányai főiskolai Mensa Academica Egyesület elnöksége újabb a következő adományokat nyugtázza: *Országos Erdészeti Egyesület 300 K, Országos Bányászati és Kohászati Egyesület 100 K, Füzely Károly fürdőjegyek ára fejében 20 K, Garányi István főerdőmérnök 100 K.*

Félév kezdete a bányászati főiskolán. A selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán a hó 28-án fejeződtek be az elsőfélévi vizsgálatok. A második félévre vonatkozó beírások március hó 6-án és 7-én lesznek, az előadásokat pedig 15-én kezdik meg.

Tanácskozás a földgáz ügyében. A magyar városok országos kongresszusának a földgáz ügyében delegált bizottsága a hó 20-án ülést tartott a Központi Városházán. Az értekezleten résztvettek: *Bárczy István dr. polgármester, elnök, Bernády György dr., Marosvásárhely főispánja, Szentpáli István dr. országgyűlési képviselő, Biró Károly dr., udvari tanácsos, szabadkai, Haller Guztáv dr. kolozsvári, Hofbauer Aurél dr. marosvásárhelyi, Sándor István kecskeméti, Rimler Károly nagyvárad, Theil Frigyes medgyesi, zilahi Sebess Andor tordai polgármesterek, Ripka Ferenc dr., a székesfővárosi gázművek központi igazgatója, Bernauer Izidor, a fővárosi gázugyár műszaki igazgatója, Becsey Antal főmérnök, Simonek Emil és Bánki Donát műegyetemi tanárok, Rácz Gyula dr., a fővárosi statisztikai hivatal titkára, Harrer Ferenc dr. tanácsos, a kongresszus főtitkára, továbbá Lukács Ödön és Várhidy Lajos titkárok.*

Bárczy István dr. elnök bejelentette, hogy az angol konzorcium tárgyalása időközben abban maradt és hogy a pénzügyminiszter kijelentette előtte, hogy mielőtt a földgáz kihasználása tárgyában döntő lépésre határozná el magát, módot nyújt a városoknak propozíciójuk megtételére. Az elnök ezután fölkerlte Becsey Antalt, a mai értekezlet szakelőadóját, a napirenden lévő kérdés ismertetésére. Becsey mindenekelőtt tolmácsolta az értekezletnek azt a közös véleményét, hogy az ugynevezett amerikai szakértők jelentését a földgázzal már teljesen a nyilvánosság elé kellett volna tárnunk, hogy meg lehessen rá tenni a kellő megjegyzéseket. Bizalmas uton eljutott ugyan a szakértők jelentése az érdekelt városok vezetőihez is s akik azt így olvashatták, valamennyien egyetértettek abban, hogy ezeket a felületes és pongyola szakvéleményeket komoly ítéllethozatal céljaira elfogadni nem lehet.

Becsey Antal előadó ezután beszámolt azokról a főbb momentumokról, amelyek az utolsó tanácskozás óta történtek. Ismertetette, hogy az amerikai és magyar szakértők jelentése között milyen eltérés van. Az amerikai szakértők ugyanis nem kívánják a földgázt Budapestig hozni, míg a magyar szakértők igen. Geológiai szempontból úgy az amerikai, mint a magyar

szakértők megegyeznek abban, hogy annyi gáz van fölraktározva Erdélyben, hogy hetven nyolcvan éven át az egész országot évi ezer millió köbméterrel is el tudnák látni. Nézete szerint meg kellene alakítani a városok szindikátusát. Az érdekelt városoknak részvénytársaságot kellene alakítani, melyre a szükséges olcsó tőkét konkrét ajánlat alapján könnyű lenne megszerezni. Az ajánlat a maga biztosítására a nyújtott hitel letörlesztésének állami garanciáját kéri. Az első akció Kolozsvár, Marosvásárhely, Medgyes, Nagyszeben és Torda városokra terjedne ki, de úgy, hogy az országos kihasználást célzó terv később akadálytalanul végrehajtható legyen. Az első beruházás, vagyis a földgáznak öt erdélyi városban való fölhasználása a fővezetékkel, elosztó hálózattal és a háztartások belső berendezésével együtt mindössze 16—20 millió koronát igényelne s ennek az összegnek tíz évi törlesztésére számítva évi 90 millió köbméter gázfogyasztásnál már évi másfél millió korona lenne az öt város tiszta haszna. Az állam a gáz értékesítéséből szintén részesedne, még pedig a gáz eladási ára fejében 360.000 koronával, azonkívül esetleg még a nyereség egy részével cserében a jótállás csekély kockázataért.

Nagyon érdekes volt Becseynek az a figyelmeztetése, hogy a megoldásra most kitűnő alkalom kínálkozik. A nemzetközi csőkartel tagjai ugyanis hajbakaptak egymással, s a városoknak a jó alkalmat föl kellene használni. Ha ugyanis a béke létrejönne, a városok 30—40 százalékkal drágább csőanyagot kapnának, ami a beruházást megdrágítaná!

Bernády György országos szegénynek tartja, hogy ezt a kérdést még nem oldották meg. Szerinte a kormányt föl kellene kérni, hogy ezt a kérdést mielőbb totó alá hozza. Az amerikai szakértők jelentését felületesnek mondja, mert lényeges körülményeket figyelmen kívül hagytak és a számadatok sem felelnek meg a valóságnak. Ugyanaz az álláspontja, mint a nagyvárad értekezletnek, hogy elsősorban csak az erdélyi városokat lássák el földgázzal és különösen megerősíti ezt az álláspontját az a körülmény is, hogy a geológusok szerint alapos kilátás van arra, hogy Szilágymegyében is oly gázforrásokkal tárnak föl, mint a Mezőségen, ami a fővezeték Budapestre vezetésénél kétszáz kilométer megtakarítást jelentene. A földgáz értékesítése nézete szerint csak egységes alapon oldható meg, az elaprózás mellőzésével és éppen ezért a medgyesi koncesszió kiadását hibáztatja, a tordait még jobban! Az erdélyi városok a nemzeti becsület érdekében is kövessenek el mindent, hogy ez az ügy végre a megvalósítás stádiumába jusson.

VÉD-
JEGY

KRAYER FÉLE
ROZSDAVÉDŐ
HIDFESTÉK.

KRAYER E. és TÁRSA
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK
FESTÉK-KENCE-LAJOK-GYÁR
BUDAPEST (KRAYER FÉLE UDVAR)

VI. Váci-ut 31.

Bárczy István dr. polgármesternek az az álláspontja, hogy a fővezeték, mely a földgázt a városokig eljuttatja, az államnak kellene megépítenie. A városok terhére ebben az esetben csak a helyi szétosztás feladata hárulna. Némi nehézséget lát abban, hogy a részvénytársasági körbe, mely a közös felelősség alapján jönne létre, különböző érdeke városokat akarnak bevonni. Némely városnak a másikonál nagyobb például az olcsó ipari gáz iránti igénye s ez feltételesen idézhetne föl.

Ripka Ferenc dr., a fővárosi gázgyár vezérigazgatója sajnálattal látná Budapest kikapcsolását a földgáz élvezetéből. Nézete szerint a helyes megoldás és az ipari értékesítés útja Budapesthez, mint a földgáz legnagyobb fogyasztópiacához kell, hogy elvezessen. Utal arra a reménységre, hogy közelebb is föl fognak fedezni majd földgázt és ez a Budapestre vezetést még megvalósíthatóbbá fogja tenni. Fontosnak tartja, hogy már a legelső távvezeték is úgy építsék, hogy a Budapestre vezetésnek útjába ne álljanak.

Zilahi Sebess Andor, Torda város polgármestere arra a meglepő kishitűségre utalt, mely Torda várost visszatartotta az ottani gázkihasználásban való részesedés élvezetétől. A város csak 25.000 korona értékű részvényjegyzéssel csorbitotta meg a magántőke várható nagy hasznát.

Hofbauer Aurél dr., Marosvásárhely polgármestere a közvetetlen tárgyalás lehetővé tételére kormánybiztos kiküldését óhajtja. Olyan embert kell erre választani, ugymond, aki ért hozzá és aki kellően birná-képviselni és megérteni a városokat. Biró Károly szabadkai polgármester is fontosnak tartaná kormánybiztos kiküldését.

Rimler Károly nagyváradi polgármester sajnálattal látná, ha az értékesítő akció kihagyná Nagyváradot és Debrecen, a földgázhoz közeleső nagyjövőjű városokat. Bernauer Izidor gázgyári igazgató viszont Budapest mellőzését tartaná helytelennek a létesítendő beruházások rentabilitása szempontjából.

Szentpáli István miskolci polgármester egyedül a városi részvénytársasági formát tartaná helyesnek. Minden más a városok kihasználására vezetne a magántőke érdekében. Harrer Ferenc dr. tanácsos, nemzeti érdeknek tartaná, hogy a magántőke helyett a városokat segítse a földgázzal az állam. Bánki Donát és Simanek Emil a vállalati úton való kiépítés mellett foglaltak állást. A földgáznak Budapestig való vezetését a rentabilitás szempontjából tartják szükségesnek, mert a fővárosban, mint ipari centrumban el lehetne helyezni azt a gázmennyiséget, amit Erdélyben az év kétharmad részében nem használnának föl. Rácz Gyula kérte a sürgősség kimondását, mert máris új magán-szindikátus van alakulóban.

Nagyon beható vita után abban állapodott meg a bizottság, hogy előterjesztést tesz a pénzügyminiszter-

nek, hogy a fővezeték a kincstár építse ki, a városok határán pedig a földgázt a saját rezsijükbe átvénnek a városok. Fölkéri továbbá a pénzügyminisztert, hogy a földgáz hasznosítása tárgyában kormánybiztos küldjön ki és végül, hogy az amerikai szakértők jelentését és adatait hozza nyilvánosságra.

Redukált bányüzem. Az őribányai antimonbánya százhusz munkását a napokban elbocsátották s az üzemet csak 60 munkással tartják fenn. A bánya bécsi tulajdonosa pénzügyi nehézségek miatt volt kénytelen redukálni az üzemet. Az őribányai antimonbánya régóta deficitekkel küzd; a kereslet antimonban kicsiny, a bánya nem mondható valami dusnak és e mellett erősen leszállott az antimon ára. A tömeges munkás-elbocsátás nagy riadalmat keltett a faluban.

A Salgótarjáni közgyűlés. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság a múlt hó 21-én tartotta meg közgyűlését *Chorin* Ferenc dr. főrendiházi tag elnöklésével. Az elnök üdvözlö a nagyszámban megjelent részvényeseket, konstatálja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben jelen van 71 részvényes 47.350 részvény képviselőben 770 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére *Dezsényi Gyula* igazgatót, annak hitelesítésére pedig *Révész Jenő* és *Domokos Miklós* részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük a következőket: Az elmúlt év zavartalan serény munkában, a társulat fejlődésére kedvező módon folyt le. A bányák termelése emelkedett és a megnagyobbodott termelést eladták. Szerződéseiket az államvasutakkal és a fogyasztókkal több évre megfelelő áron megújították. A munkáviszonyok kielégítőek voltak. A kereslet szűk után az év tulnyomó részében élénk volt. Igen nagy súlyt fektetett a társulat bányaberendezéseinek tökéletesítésére. A *nógrádmegyei* bányák újabb műszaki berendezései is mindenképpen beváltak. A *somlyói* bánya már a múlt évben három millió mm. nál többet termelt és a folyó évtől kezdve fokozottan még nagyobb mennyiséget fog adni. Ezt a telepet újabb tisztí és munkásházákkal kiegészítették és a termelés továbbemelésére minden szükséges intézkedést megtettek. A jelentés hangoztatja azt a meggyőződését, hogy a *Zsilvölgy*, mint hazánk leggazdagabb szénmedencéje, leg'hivatottabb arra, hogy kiváló termékeiből évről-évre fokozódó mennyiségeket bocsásson a magyar ipar rendelkezésére és a külföldi szénrel sikeresen felvegye a versenyt. Ezért a *zsilvölgyi* bányák berendezéseit újabb tetemes költségekkel a termelés további emelése végett tökéletesítették. Az *aninészei* bányát a *petrozsényi* nyugati rakodóval új sodronykötélpálya által összekötötték. *Vulkánban* pedig új 2700 lóerejű turbogenerátort létesítettek. A *sodronykötélpálya* is, a turbogenerátor is már üzemben van. A *petrozsényi*, *anniszei* és *vulkáni* bányakerületekben újonnan építették a társulat minden kívánatoak megfelelő tisztí-, munkáshá-

Luftfilter baut als **G. A. Schütz**
 besondere **Maschinenfabrik**
 Spezialität **Abt.: Luftfilterbau**
Wurzen, Sa.

zokat és iskolaépületeket. Mint a mérlegből kitűnik, a társulat értékpapírállománya emelkedett. A termelés a lefolyt évben 21,112,288 mm. volt, ami az előző évi termelést 802,460 mm.-val mulja fölül. Sajnálattal jelemti az igazgatóság, hogy érdemes felügyelőbizottsági tagját, Singer Zsigmond főrendiházi tagot elragadta a halál. Emlékét jegyzőkönyvileg örököltik meg. A társulat a vele szoros viszonyban álló társaságokról kedvezőt jelenthet. Az Esztergom—Szászvári Kőszénbánya Részvénytársaság a múlt évben jelentős haladást tett. Termelését emelte és termékeinek kiválóságát mindonütt elismerik. A legnagyobb gondossággal és körültekintéssel megejtett mélyfúrások egyrésze kedvező eredménnyel már befejeződött, a többiekrol pedig remélhetőleg már a közeli jövőben lesz adható végleges jele és Ez a társaság a lefolyt évre nagyobb osztalékot fog fizetni. A Felső-Zsilvölgyi Kőszénbánya Társulat az üzleti évet kielégítő eredménnyel zárja le. A Nyugatmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaság a nyitrabánya—privigyei vasutvonalnak forgalomba helyezése után azonnal megkezdte terméke elszállítását. Bányáinak berendezése lehetővé teszi, hogy már a folyó évben nagyobb mennyiségeket hozzon piacra. A lefolyt év pénzügyi eredménye az összes üzleti kiadások levonása után 7,174.87 korona 38 fillér, melyből levonván az 525.848 korona 38 fillér összegben már kifizetett adók, tiszta nyereség gyanánt 6,648.739 K áll a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság indítványozza, hogy ebből a tiszta nyereségből az alapszabályok értelmében az értékesítési tartalékalap javára 1,200.000 koronát, a rendes tartalékalap javára 400.000 koronát, az igazgatóság és tisztviselők jutalékára 522.873 korona 90 fillért, a tisztviselői nyugdíjajára 50.000 koronát, a munkás társuladák javára 150.000 koronát, a Chorin Ferenc dr. munkásgyermekeket segítőalap javára 20.000 koronát, osztalékra részvényenkint 38 koronát, 110.000 darab részvény után összesen 4,180.000 koronát fordítsanak, a megmaradó 125.865 korona 10 fillért az 1912 évről áthozott 984.871 korona 53 fillérrel együtt, összesen 1,110.736 korona 63 fillért az 1914. év számlája javára írják elő. Egyben elhatározta a közgyűlés, hogy az osztalék szelvények március 2-ikától kerüjjenek kifizetésre.

A közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt minden irányban megadta és Serényi János gróf részvényes indítványára köszönetet szavaz Chorin Ferenc dr. elnöknek, Reimann és Frischmann vezető-igazgatóknak, az igazgatóságnak, a fel-

ügyelő-bizottságnak és az egész tisztikarnak, mert a mostoha gazdasági viszonyok dacára az eredmény oly fényes, hogy fölülmadta az előző év üzleteredményét. Chorin Ferenc elnök úgy a vezetőség, mint a tisztikar nevében köszöni a bizalom kifejezését és biztosítja a közgyűlést, hogy ezentul is mindent el fognak követni, hogy a részvényesek érdekeit fokozottabb mérvben képviseljék. Más tárgy nem volt, a közgyűlés az ülök ültetésével véget ért.

Az O. M. B. és K. E. salgótarjáni osztálya a budapesti osztályt meghívta az április hóban tartandó tanulmányi kirándulásra. A meghívás a budapesti osztály tagjai között osztatlan örömet keltett és értesülésünk szerint a tagok tekintélyes számmal fognak résztvenni, úgy hogy minden tekintetben sikerültnek ígérkezik a két osztálynak baráti találkozója.

Az O. M. B. és K. E. székháza. Az anyaegyesület igazgatósága élénken foglalkozik a székház-aly) megteremtésével. Egyelőre még csak az alapvetés módzatai képezik a megbeszélések tárgyát, de ezt is öröndetes haladásként kell regisztrálnunk. Tudomásunk szerint az alapvetés módzatait négy irányban vélik megvalósíthatni és pedig: a) a bánya- és kohóvállalatok önkéntesen felajánlandó nagyobb összegű és 10—15 évre elosztandó adományaival, b) a tagok és bányapolgárság révén való országos gyűjtéssel c) több technikai egyesületnek a székház céljaira való társulásával d) amortizációs kölcsön kötvények kibocsátásával. Tény az, hogy ezen barátságos, sőt talán intim jellegű megbeszélések érdemi intézkedések helyes alapját képezhetik az ország bányászai, amely jóakaratu figyelemmel kísérik az igazgatóság mozgalmát, ép oly örömmel látják és várják ezen módzati pontoknak, talán a 3-ik kivételével leendő mielőbbi párhuzamos megvalósítását.

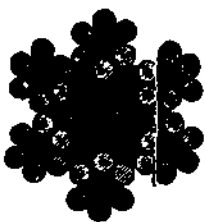
Az Első erdélyi földgázvezeték r.-f. március hó 7-én, Tordán tartja I évi rondes közgyűlését a következő tárgysorozattal: Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése és az 1913. évi zárszámadás feletti határozathozatal; az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. Egy igazgatósági tag megválasztása két évre. Négy felügyelőbizottsági tagnak három évre való megválasztása. A felügyelőbizottság díjazásának megállapítása. Esetleges indítványok.

Megszűnt bánya. A „Zarándi réz- és kénkovand” bányatársulatnak Csungány és Kazanod községek határában 17 bányatelke volt, amelyek évek óta üzemben kívül állottak. Miután a zalatnai bányakapitányságnak a bányászat üzemszerű üzembevétele iránti felszólításai eredményre nem vezettek, a bányakapitányság most elvonta a jogositványokat.

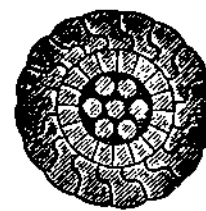
FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, ♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

A wittkowitzi bánya- és vaskohótársulat ötösbányai bányaművénél fennálló társpénztárnál új alapszabályok léptek életbe, amelyek lényegesen felelnek a társ-pénztár által nyújtandó segélyek nagyságát is ezzel együtt természetesen a tagok és a bányavállalat hozzájárulását is. A legkisebb nyugbér 10 évi szolgálat után az altiszteknél, az évi fizetés 4000 koronát meg nem haladó részének 40% a, a munkásoknál pedig az évi kereset 1800 koronát meg nem haladó részének 30%-a. A legmagasabb nyugbér 40 évi szolgálat után az altiszteknél 4000 korona, a munkásoknál 1350 korona. A bányavállalat a társ-pénztár bevételeihez az altisztek fizetésének 10 5/10-át, a munkások kereseténél 4 5/10-ét járul hozzá s ezenkívül kizárólag a bányavállalat dotálja a balesetbiztosítási alapot, amelyből baleset folytán előállott munkaképtelenség esetén az illető tag nyugbére az 1907. évi XIX. t.-c. ben megszabott mértékig kiegészítendő. Ugy tudjuk, hogy a bányavállalatnak ez a példás és önkéntes áldozatkészsége főként a humanus gondolkodásáról és helyes szociális érzékéről ismert Hönsch Árpád ötösbányai bányagazgatónak köszönhető, aki hivatása magaslatán már régen belátta, hogy a munkásbiztosítási intézményeknek fejlesztése és életképessé váló tételle nemcsak a humanizmus parancsa, hanem a vállalatnak megbecsülhetetlen bázisa is.

Értesülésünk szerint ezek az alapszabályok rövid időn belül életbe fognak léptetni a borsodi bányatársulat rudobányai bányaművénél is, ahol a wittkowitzi bánya- és vaskohótársulat a 90 bányatársulati részvény közül 83-nak tulajdonosa.

A rézbányai mészkőtelepek. A kormány tudvalevőleg beszüntette a Rézbánya község határában fekvő kincstári bányüzemet. A község környékén nagy kiterjedésű mészkőtelepek voltak, a mészkő és mészhomok kibányászására alakított a kincstár bányüzemet, mely egy ideig meglehetősen eredménnyel prosperált, de 1912-ben az intenzív és óriás tömegben való kihasználás miatt a telep kimerült és az anyag kvalitása is sokkal silányabb lett, mint a kezdetén. Hozzájárult ehhez az elszállítás nehézsége. Rézbánya a vaskövi járásban fekszik, mély völgyben, sűrű fenyvesek között. A szakadékos és folyton eszamlásokkal fenyegető területen országutat építeni, vagy vasutat vezetni ugyszólván lehetetlen. Olyan költséggel járna és olyan technikai akadályokba ütköznék, ami még megközelítően sem fedezné a ráfordított kiadást. Most a fölözött vidéki mészkőtelepek több tagja együttes ajánlatot tett Rézbánya községnek, hogy hajlandó a község területéhez tartozó helyen a kincstár által beszüntetett bányászást folytatni és a bányamunkához kizáróan rézbányai munkást alkalmazni, ha a község bizonyos, később megállapítandó tartamu időre a telepet ingyen átengedi és a beruházáshoz, utépítéshez hozzájárul. Ezzel szemben a konzorcium megfelelő tőkével, modern üzemű bányatelepet létesít, a telepeken munkáslakást épít és a vas uti állomásig egy lövönatásra alkalmas mészsállító-kocsiknak vaspályát veret. Ezt a tervet a likvidáló Mészárosi Részvénytársaság több tagja mozgatja.

Állami kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter a szokásos állami kedvezményeket a gróf Csáky László prakfalvi gyára tégelyacélrudakat, tégelyfedőket és szerszámokat gyártó üzeméig részére az 1907. évi november 13-tól, mint az üzembehelyezés napjától számítandó 10 évre engedélyezte.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A francia kamara és a bányamunkások. A kamara ehó 24-én tárgyalta a bányamunkások aggkori ellátására vonatkozó törvényjavaslatot. Jaurés képviselő elfogadásra ajánlja a tervezetet, mely 600 frank minimális járadékot biztosít. Jaurés szerint a sztrájkoló bányamunkásoknak el kellene fogadniok ezt a közvetlen előnyt, hiszen rövid idő múlva nehézség nélkül elérhetik a 720 frankos járadékot. Az általános vitát erre berekesztik. Clementel munkásügyi miniszter megígéri, hogy a szenátusban oda fog hatni, hogy a törvényt a palabányák és ércbányák munkásaira is kiterjesszék.

A ház egyszerű szavazásban elvetette azt a módosító indítványt, amely ellen a közmunkaügyi miniszter is állást foglalt, amely a nyugdíjat minimális 730 frankban állapítja meg. A ház ezután egyhangulag elfogadta az egész javaslatot, melynek értelmében önálló nyugdíjpénztár létesítetik a bányamunkások részére.

✂ DEUTSCHER BERICHT. ✂ INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Generalversammlungen.

Salgótarjánér Steinkohlen-Bergbau A.-G.

Unter dem Vorsitze des Direktionspräsidenten Magnatenhausmitgliedes Dr. Franz Chorin fand Samstag vormittags den 21. d. M. die ordentliche Generalversammlung der Salgótarjánér Steinkohlen Bergbau A.-G. statt. Der Vorsitzende meldete, dass von 161 Aktionären 62.192 Aktien mit 1039 Stimmen deponiert wurden und dass in der Generalversammlung 71 Aktionäre mit 47.350 Aktien und 770 Stimmen vertreten sind. Er betraute mit der Führung des Protokolls den Direktor Julius Dezsényi und mit der Authentizität

Eredeti
BLACKMAN és KEITH
VENTILÁTOROK
EXHAUSTOROK, FUVÓK
minden célra
Magyar Szellőző Művek
BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 80.
Telefon JÓZSEF 26-56

kation die Aktionäre Nikolaus Domonkos und Eugen Révész. Der zur Vorlage gelangte Bericht der Direktion lautet im wesentlichen wie folgt: Auch das verflossene Jahr hat einen ruhigen, der Arbeit gewidmeten, für die Entwicklung unserer Gesellschaft günstigen Verlauf genommen. Die Erzeugung unsere Werke wurde erhöht. Die erhöhte Erzeugung hat Absatz gefunden. Die Verträge mit den Staatsbahnen und jenen Konsumenten, deren Schlüsse im Betriebsjahre abgelaufen sind, wurden zu entsprechenden Preisen auf mehrere Jahre erneuert. Die Arbeiterverhältnisse waren ruhig, mit Arbeitern waren wir, einige Sommermonate ausgenommen, genügend versorgt. Die Nachfrage nach Kohle war während des grössten Teiles des Jahres lebhaft, wir betreten das neue Betriebsjahr ohne nennenswerten Vorrat. Die Marktpreise der Kohle bewegten sich auf dem Niveau jener des Vorjahres. Der Ausrüstung unserer Werke wurde die grösste Sorgfalt gewidmet. Wir werden unsere Tätigkeit auch in der Zukunft in diesem Sinne fortsetzen und hoffen, dass, falls günstigere Verhältnisse Industrie und Handel beleben sollten, unsere an die Entwicklung der Gesellschaft geknüpften Erwartungen voll in Erfüllung gehen werden. Die neueren technischen Einrichtungen unserer im Nógráder Komitat gelegenen Werke haben sich vollkommen bewährt. Das bezüglich des Somlyóer Werkes im Vorjahre entwickelte Programm würde pünktlich durchgeführt. Diese Grube hat im abgelaufenen Vertriebsjahre mehr als drei Millionen Meterzentner gefördert und soll in den nächsten Jahren zu einer noch grösseren Förderung herangezogen werden. Die Untersuchungen unserer weit ausgedehnten Kohlenfelder schreiten mit zu friedienstellendem Resultat fort und dürften im laufenden Jahre beendet werden. Auch im betriebsjahre haben wir neue Kohlenfelder erworben. Von der Ueberzeugung durchdrungen, dass das reichste Kohlenbecken Ungarns, das Zsittal, berufen ist, der heimischen Industrie von Jahr zu Jahr steigende Kohlenmengen zur Verfügung zu stellen und den Wettbewerb mit fremdländischer Kohle erfolgreich aufzunehmen, wurde auch im Betriebsjahre die grösste Aufmerksamkeit auf die weitere Ausgestaltung unserer Werke gerichtet, um deren Erzeugungsfähigkeit sukzessive zu erhöhen. Unsere maschinellen Einrichtungen wurden fast überall verbessert und erweitert. Das Schlammverfahren, in mehreren Gruben eingeführt, hat sich bewährt; dieses System soll, nachdem alle Schwierigkeiten behoben sind, in den nächsten Jahren in allen Schächten durchgeführt werden. Unsere Anónósaer Werke wurden mit der Petrozsényer Westrampe mittels einer neuen Drahtseilbahn verbunden. In Vulkán wurde ein Turbogenerator mit 2700 Pferdekraften errichtet. Beide Anlagen wurden bereits dem

Betriebe übergeben. In Petrozsény, Anknóssa und Vulkán wurden allen Anforderungen entsprechende Beamten- und Arbeiterhäuser, so wie Schulgebäude errichtet. Es sei uns noch gestattet, zu erwähnen, dass die Kolonisierung der Arbeiter wieder einen erfreulichen Fortschritt gemacht hat. Erzeugt wurden im Betriebsjahre 24.112.288 Meterzentner, um 802.460 Meterzentner mehr als im Vorjahre. Das Jahr 1913 ist nicht vorübergegangen, ohne uns einen schmerzlichen Verlust zu bereiten. Das langjährige Mitglied unseres Aufsichtsrathes Magnatenhausmitglied Sigmund Singer ist uns durch den Tod entrissen worden. Der Verblichene hat stets ein warmes Interesse für unsere Gesellschaft befundet. Wir werden ihm ein ehrenvolles Andenken bewahren.

Auch die Mitteilungen bezüglich der dem Unternehmen affilierten *Esztergom-Szászvárer Kohlenbergbau-Aktiengesellschaft*, *Oberzsittaler Kohlegewerkschaft* und *Westungarischen Kohlenbergbau Aktiengesellschaft* waren äusserst erfreulich. Alle drei Gesellschaften haben ihre Erzeugung im Laufe des verflossenen Jahres erhöht und einen guten Absatz erzielt. Die Generalversammlung nahm sowohl den Direktionsbericht wie jenen des Aufsichtsrathes zur Kenntnis und beschloss die Dividende (38.— K pro Aktie) von 2. März an gefangen zur Auszahlung zu bringen. Nachher ergriff Graf Johann Scéryni das Wort und fand in seiner Rede Worte des Dankes für das lobenswerte Bestreben der Direktion die Erzeugungsfähigkeiten der gesellschaftlichen Werke zu hoben. Unter lobhaften Hochrufen auf den Präsidenten wurde die Generalversammlung hierauf geschlossen.

Dallemagne Francois és Dallemagne Henry mérnökök
Pasajes-ben

„Berendezés ércek osztályozására“

cimű, 51149. számú, 1910 február 22-iki keletű magyar szabadalmuknak belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összekötötést keres. — Bővebb felvilágosítást nyújt *edvi Illés és Janssen szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VI., Eötvös-utca 9. szám.*

Nőtlen, bányaiskolát végzett,

a magyar nyelvet szóban és írásban, a német és román nyelvet szóban és írásban Akinek
bányamérési gyakorlata van, előnyben részesül. Folyamodványok részletes adatokkal a **Sopronvidéki Kőszénbánya r.-t. bányagondnokságához Brennbányára** intézendők.

**LAUFER
GEPFAR**

Budapest VII.
Palotai-út 15M.
Telefon. 75-40.

Hőtelpályák.
Kisvasutak.
Bányakocsik.

Beratung in der Erdgasfrage. Das vom Landeskongress der ungarischen Städte in Angelegenheit der Erdgasfrage entsendete Komitee hielt Freitag, den 20. ds. M. unter dem Vorsitze der Bürgermeisters Dr. Stefan Bárczy im Beratungssaale des Stadthauses eine Sitzung, an der teilnahmen Obergespan Dr. Georg Bernády, Abgeordneter Dr. Stefan Szentpály, die Bürgermeister Hofrat Dr. Karl Biró (Szabadka), Dr. Gustav Haller (Kolozsvár), Dr. Aurel Hofbauer (Marosvásárhely), Stefan Sándor (Kecskemét), Karl Rimler (Nagyvárad), Friedrich Theil (Medgyes), Andor Sebess (Torda), ferner der Zentraldirektor der Hauptstädtischen Gaswerke dr. Franz Ripka, technische Direktor Isidor Bernauer, Architekt Anton Becsey, die Polytechnikumsprofessoren Emil Simanek und Donáth Bánky, Sekretär des hauptstädtischen Statistischen Amtes Dr. Julius Rác., Magistratsrat Dr. Franz Harver, ferner die Kongresssekretäre Edmund Lukács und Ludwig Várhidy. Bürgermeister Stefan Bárczy meldet, dass das englische Konsortium die Unterhandlungen eingestrichelt hat und dass der Finanzminister vor seiner Entscheidung in der Erdgasfrage den Städten zur Unterbreitung ihrer Propositionen Gelegenheit bieten wolle. Ingenieur Anton Becsey erstattet über die Geschehnisse Bericht. Zwischen dem Gutachten der englischen und den ungarischen Experten herrscht eine grosse Divergenz. Die Amerikaner wünschen das Erdgas nicht nach der Hauptstadt zu leiten, was hingegen die ungarischen Experten befürworten. Darin stimmen aber alle Experten überein, dass in Siebenbürgen eine solche Menge Erdgas aufgespeichert ist, mit der man ganz Ungarn während 70–80 Jahre mit jährlich 1 Million Kubikmeter versehen kann. Redner empfiehlt das Syndikat der Städte zu gründen. Obergespan Georg Bernády

hält es für sehr bedauerlich, dass diese Frage noch immer nicht gelöst wurde. Seiner Ansicht nach müsse man in erster Reihe die siebenbürgischen Städte mit Erdgas versehen. Die Verwertung des Erdgases kann nur auf einheitlicher Grundlage richtig erfolgen. Bürgermeister Dr. Stefan Bárczy ist der Meinung, das Aerar sollte die Hauptleitung erbauen. Hierüber entspann sich eine lebhaftige Diskussion, die über vier Stunden lang währte. Das Komitee beschloss endlich, dem Finanzminister den Vorschlag zu unterbreiten: das Aerar möge die Hauptleitung erbauen, während die Städte an ihrer Grenze das Erdgas eigene Regie übernehmen würden. Ferner ersuchen die Städte den Finanzminister, in Angelegenheit der Verwertung des Erdgases einen Regierungskommissär zu entsenden und bitten ihn zugleich, die Gutachten, sowie die Daten der amerikanischen Experten zu veröffentlichen.

Oesterreichische Berg- und Hüttenwerksgesellschaft. Man berichtet aus Wien, dass die in der am Samstag, den 21. ds. M. stattgefundenen Sitzung des Verwaltungsrates vorgelegte Bilanz der Oesterreichischen Berg- und Hüttenwerksgesellschaft für 1913 zeigt einen Bruttogewinn von K 12,486.489, im Vorjahre K 11,752.244. Für Abschreibungen von den Anlagen werden K 5,441.229 (K 5,153.958) verwendet, so dass ein Nettogewinn von K 7,145.260 (K 6,598.286) verbleibt. Der Generalversammlung wird die Verteilung einer Dividende von K 64 pro Aktie, d. i. 16 Prozent wie im Vorjahre vorgeschlagen. Die wesentliche Besserung des Betriebüberschusses ist ausschliesslich dem Kohlengeschäfte zu danken. Vor einigen Tagen hiess es noch, die Dividende werde um K 4 höher sein. Das wäre vielleicht auch möglich gewesen, wenn nicht bei Feststellung der Bilanz weitgehende Rigorosität gewaltet hätte.

„MINIMAX“

kézi tüzoltő-készülékre bányákban, bányászásokban okvetlenül szükség van, mert csak ezek segítségével lehet a kitérő tüzöt még

keletkezésében elfojtani. Az összes bel- és külföldi nagy bányavállalatok készülékeinkkel vannak felszerelve. (1110/36)

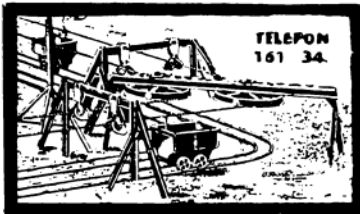
Prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

Magyar „Minimax“ R.-T.

Budapest.

Gyár, iroda: VI., Rózsa-u. 85. ☐ Telefon 37-31.

MODERN Szállítógépek

GUNST-ÉS G-SZERELVÉNY

SCHWEIGER-GYULA

MÉRNOKI-IRODA BUDAPEST-V. BATHORY-U. 9-12

VONTATÓMŰVEK-KÖTÉLPÁLYÁK BANYABERENDEZÉSEK

Spezialität:

Gabel-Schaukel-Spaten-Reden-Hammer-Stiele

sowie alle Stielarten liefert billigst

Holz-Industrie Ludwig Müller

Neustadt a. Haardt (Rheinpfalz)

(1182/41)